

Nelegálne potraviny z GMO na európskom trhu.

Opatrenia EÚ na ochranu spotrebiteľov sú nedostatočné.

Spotrebiteľia v EÚ sa podľa prieskumov verejnej mienky stavajú negatívne voči výrobkom z GMO a nechcú ich konzumovať. Väčšina GMO v EÚ tak končí ako krmivo pre zvieratá.

Aj keď zástancovia GMO radi tvrdia, že Európska únia má prísny systém kontroly GMO, tieto opatrenia sú nedostatočné. Početné prípady nepovolených a napriek tomu dovezených geneticky modifikovaných rastlín to len dokazujú.

Ilegálne čínske cestoviny z GM ryže.

V septembri 2006 našla organizácia Greenpeace ilegálne čínske cestoviny z geneticky modifikovanej ryže. V Nemecku, Francúzsku a vo Veľkej Británii dal Greenpeace testovať 29 čínskych produktov z ryže. Päť produktov bolo kontaminovaných GM ryžou. Aj tento typ nájdenej GM ryže nemá v žiadnej krajine povolenie na pestovanie a už vôbec nie ako potrava pre ľudí. Navyše produkuje jedovatú látku, ktorá je podozrivá z možného spôsobovania alergie u ľudí.

Ilegálna GM kukurica z USA.

Na jar v roku 2005 informoval agrárny koncern Syngenta zodpovedné orgány v USA, že kukurica, ktorá bola určená na export do Európy, obsahuje nepovolenú GM kukuricu Bt10 tejto firmy. Európa a Japonsko uvalili dočasne de-facto-zákaz dovozu kukurice z USA. Cez sprísnené kontroly bolo genetické znečistenie kukuricou Bt10 zistené aj v Japonsku a Írsku.

Syngenta nesprávne označila GM kukuricu Bt10 v rokoch 2001 až 2004 a predala ju pestovateľom v USA. Rozsah kontaminácie a

to, v ktorých produktoch GM kukurica skončila, nie je dodnes jasné.

GM ryža odhalená v USA.

Genetická kontaminácia ryže bola odhalená už v januári 2006 americkým združením obchodujúcim s ryžou Riceland Foods z Arkansasu/USA. Zodpovedné úrady v USA to však oficiálne oznámili až koncom júla.

Riceland Foods je združenie približne 9.000 farmárov pestujúcich ryžu v štátoch USA ako napr. Arkansas, Missouri, Mississippi a Louisiana, ktorí svoju ryžu aj exportujú.

Geneticky modifikovaná ryža LL 601 bola v rokoch 1999 – 2001 pestovaná na pokusné účely v USA. O päť rokov neskôr sa táto GM ryža opäť objavila v úrode ryže z USA. To, ako sa GM osivo mohlo rozšíriť, nie je zatiaľ jasné. Univerzita v Louisiane zistila medzitým aj v osive dlhozrnnej ryže – v sorte Cheniere znečistenie LL ryžou 601. Aj v tomto prípade nie je jasné, ako mohlo k takémuto genetickému znečisteniu dôjsť.

Produkty z tejto ryže sa zatiaľ našli v Nemecku, Rakúsku, Grécku, Holandsku, Taliansku, Švédsku a Francúzsku.

Zodpovedné orgány v ostatných štátoch EÚ takisto vykonávajú kontrolu a tak je možné, že pribudnú krajiny, kde sa kontaminovaná ryža nájde.

GM ryža od firmy Bayer.

Pri nelegálnej geneticky modifikovanej ryži LL 601 od Bayer ide o tzv. herbicíd-rezistentnú ryžu. Táto ryža je manipulovaná takým spôsobom že je odolná voči poľnohospodárskemu postreku Liberty, ktorý takisto vyrába firma Bayer. Pre Bayer to znamená dvojnásobný zisk. Zarábajú nielen na predaji geneticky modifikovaného osiva, ale aj na predaji postreku.

Kvôli nezáujmu zo strany spotrebiteľov a možnej straty zahraničných trhov sa v USA komerčne žiadna geneticky modifikovaná ryža nepestuje. Ryža LLR 601 od firmy Bayer nemala do škandálu v USA žiadne povolenie na pestovanie a už vôbec nie na konzumáciu. Zodpovedné americké úrady však chcú tento geneticky modifikovaný produkt dodatočne legitimovať a udeliť mu povolenie.

Viac jedu na poli kvôli GM rastlinám.

Pestovanie GMO sa zdôvodňuje tým, že pri ich pestovaní sa používa menej chemických látok. V skutočnosti však skúsenosti z krajín, kde sa GMO pestuje dlhšiu dobu, ukazujú opak.

U väčšiny GM rastlín, ktoré sa pestujú vo svete, sa jedná o tzv. herbicíd rezistentné rastliny. Tzv. Roundup Ready (RR) rastliny (odolné voči herbicídu Roundup Ready) pochádzajú od firmy Monsanto. Prieskum poľnohospodárskeho vedca Dr. Charlesa Benbrooka¹ dokazuje, že pestovanie tohto typu GMO vedie v USA a v Argentíne k tomu, že sa používa viac pesticídov, navyše omnoho jedovatejších. Iba v USA sa podľa Benbrooka kvôli používaniu herbicíd rezistentných rastlín zvýšilo množstvo používaných pesticídov o 63 miliónov kilogramov ročne.

Potraviny z GMO – nechcené a nepotrebné.

Pre bežných spotrebiteľov nemajú potraviny z GMO žiadne výhody. Nie sú ani chutnejšie, zdravšie a ani výživnejšie. Práve naopak, môžu predstavovať zdravotné riziko. Takéto potraviny sa na našom trhu vyskytujú príliš krátko na to, aby bolo možné vyhodnotiť dlhodobé účinky na človeka. U GM kukurice MON863 ukázali testy na zvieratách, že má negatívny vplyv na krvný obraz a zvieratá mali poškodené vnútorné orgány.

Európska Únia by mali vyvodiť prísne dôsledky z toho, že sa na náš trh dostávajú výrobky z GMO, ktoré sú nelegálne. Rovnako je dôležité sprísniť systém povoľovania GMO a prehodnotiť všetky možné riziká.

Ochrana spotrebiteľov by mala jednoznačne stáť pred záujmami nadnárodných firiem, ktorým predaj GMO prináša obrovský zisk.

Kontakt:

Mgr. Martina Badidová
Kordinátorka genetickej kampane

Greenpeace
Vančurova 7
831 01 Bratislava
Slovensko

tel/fax:

+421-2-54 77 12 02
+ 421-2-54 77 11 51

mobil:

+421-905-785 608

¹ Benbrook, C.M. (2004) Genetically Engineered Crops and Pesticide Use in the United States: The first Nine Years, Technical Paper Number 7 & Benbrook, C.M. (2005) Rust, Resistance, Run Down Soils, and Rising Costs – Problems Facing Soybean Producers in Argentina, Technical Paper Number 8